

ZİKRULLAH VE SALEVAT*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytânir-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn...

Ve's-salâtu ve's-selâmu âlâ hayrî halkihî muhammedin ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'du. Fa'lemû eyyühe'l-ihvân. Feinne efdale'l-kitâbi kitâbullah... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâ tühâ... Ve e külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh.... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n- nebiyyi salla'llahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

كُلُّ كَلَامٍ لَا يُذَكَّرُ اللَّهُ فِيهِ فَيُبَدَأُ بِهِ وَيُصَلَّى عَلَيَّ
فِيهِ فَهُوَ أَقْطَعُ أَكْثَعُ مَمْحُوقٍ مِنْ كُلِّ بَرَكَةٍ

(أبو الحسين أحمد بن محمد بن ميمون في فضائل علي عن أبي هريرة)

RE. 341/4 (*Küllü kelâmin lâ yüzkeru'llâhu fîhi feyübdeu bihî, ve yusallâ aleyye fîhi, fehüve akta'u ve ekte'u, memhûkun min külli bereketin*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Çok aziz ve muhterem müslüman kardeşlerim!

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selamı, rahmeti, bereketi, lütfu, keremi üzerinize olsun.

Peygamberimiz Efendimiz Muhammed Mustafa SAS Hazretlerinin hadîs-i şerîfesinden bir miktarını *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli eser-i münîften sizlere anlatmaya gayret edeceğim.

Hadîs-i şerîflerin nakline geçmezden önce Peygamber Muhammed-i Mustafâ sallallahu aleyhi ve sellem Efendimizin ruh-i pâki için, cümle enbiyâ ve evliyâullahın ruhları için, Peygamber Efendimiz'in ashâbının, onlardan müteselsilen bize kadar güzerân eylemiş olan sâdât-ı meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ruhları için, eserin müellifi Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddîn Efendi (*Rahmetu'llâhi aleyh*) Hocamız'ın ruhu için, Hocamız Muhammed Zahid el-Bursevî'nin ruhu için, bu eserin içindeki bilgilerin bize kadar intikalinde emek sarf etmiş olan alimlerin, râvilerin ruhları için ve bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere şu mescide toplanmış bulunan siz kardeşlerimizin âhirete göçmüş olan bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için, ruhlarının mesrur olması için, bizim de onlarla beraber dünya ve ahiret saadetine ermemiz için bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım:

.....

a. Allah Adıyla Başlamanın Önemi

Ebû Hüreyre RA'dan nakledildiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:¹

كُلُّ كَلَامٍ لَا يُذَكَّرُ اللَّهُ فِيهِ فَيُبَدَأُ بِهِ وَيُصَلَّى عَلَيْهِ
فِيهِ فَهُوَ أَقْطَعُ أَكْثَعُ مَمْحُوقٌ مِنْ كُلِّ بَرَكَاتٍ

(أبو الحسين أحمد بن محمد بن ميمون في فضائل علي عن أبي هريرة)

RE. 341/4 (*Küllü kelâmin lâ yüzkeru'llâhu fîhi*) “Her bir söz ki içinde Allah adı anılmaz, zikredilmez. (*Feyübdeu bihî*) Ve söze eksik, kusurlu, Allah adı anılmadan başlanır. (*Feyusallâ aleyye*) Bana da dua edilmez, salât u selâm getirilmez. (*Fehüve aktau*) Bu söz eksiktir. (*Ve ekteu*) Alçaktır, aşağıdır, hordur. (*Memhûkun min külli bereketin*) Her türlü bereketten mahrumdur, bereketi silinmiştir. “

“Her söz ki içinde Allah-u Teâlâ'nın ismi zikredilmiyor, Peygamber Efendimiz'e salât u selam getirilmiyor, öyle başlanılıyor; o söz güdük, eksik ve kusurludur. Alçak, aşağı, hor bir sözdür. Her türlü hayır, bereket kendisinden alınmıştır. Hayır ve berekete sahip değildir.”

Başka bir rivayette de:²

¹ *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.263, no:6463; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV, s.353, no:15685.

² *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.558, no:2510; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XV, s.315, no:15586.

كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ لَا يُبْدَأُ فِيهِ بِحَمْدِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ
عَلَىٰ فَهُوَ أَقْطَعُ أَبْتَرُ مَمْحُوقٌ مِنْ كُلِّ بَرَكَةٍ

(الرهاوى عن أبي هريرة)

(*Küllü emrin zî bâlin*) “Her önemli iş ki...” diye başlanmış. “Söz” yerine “iş” kelimesi kullanılmış, tabii iş kelimesi daha geniş bir mânaya sahip... (*Küllü emrin zî-bâlin*) “Her bir önemli iş ki, (*lâ yübdeu fîhi bi-hamdi’llâhi ve’s-salâti aleyye*) ona Allah’a hamd ederek ve bana salât u selâm getirilerek başlanmaz; (*fehüve akta u ebteru*) o söz eksiktir, kesiktir, hordur; (*memhûkun min külli bereketin*) Her türlü bereketten mahrumdur, bereketi silinmiştir. “

Her işte Allah’a hamd etmek, başta ismini anmak, Peygamber Efendimiz’e salât u selâm getirmek gerektiğini buradan anlıyoruz. Demek ki bu rivayete göre söz, öteki rivayete göre iş. Her sözümüze, her işimize Allah’ın adıyla başlayacağız, Peygamber Efendimiz’e bağlılığımızı hatırlayacağız, ona hürmetimizi, sevgimizi ifade etmek maksadıyla salât u selâm getireceğiz.

“*Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm. El-hamdü lillâhi rabbi’l- âlemîn. Ve’s-salâtu ve’s-selâmu âlâ hayrî halkihî muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn.*” diyeceğiz, ondan sonra işe girişeceğiz. Böyle yapmazsak, o iş eksik, güdük, sonuçsuz kalır. Allah adı anılmadan yapıldığı için alçak, hor, hakir bir iş olur. O işte bereket olmaz.

Bir sofraya oturursun, önüne bir kazan koyarsın, biter. Daha yok mu, derler. Neden? Besmeleyle başlamadın, hamd etmedin, salât u selâm getirmedin ki; bereketi olmayınca biter. Bereket oldu mu, iki kilo pirinçle 300 kişi doyar; ama bereket olmazsa çok az kimse 300 kilo pirinçle gene doymaz!

Bereket Allah'ın esrarından bir sırdır ki; Allah o bereketi bir şeyin içine koydu mu ona bitip tükenmez bir feyiz, bir hoşluk gelir. Bunun sağlanması için de Allah'ın adı anılacak, Resûlullah Efendimiz'e salât u selâm eylenecek; ondan sonra işe, söze başlanacak.

El-hamdü lillâh, Allah ecdadımızdan razı olsun, bizleri şefaathine erdirsin; onlar çok güzel müslüman olarak yaşamışlar ve bu âdeti her işlerinde tatbik etmişler. Ben Osmanlıca yazılmış hangi kitabı gördüysem, hepsi *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm* diyerek, hamd u senâ ile, Peygamber Efendimiz'e salât u selâm ile başlar ve devam eder. Hocalar hutbelerde, vaazlarda da hep besmeleyle, hamd ile, salât u selâm ile başlarlar.

Sebebi neymiş? Hadîs-i şerîfmiş. Peygamber Efendimiz buyuruyor: Hayrı bereketi olmaz. Allah'ın adıyla ve Rasûlullah Efendimiz'e salât u selâm ile başlanınca her işin hayrı bereketi, insana tesiri, faydası olur.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi her anında Mevlâ'sını hiç unutmayan, Rasûlullah'a ümmet olduğunu unutmayan, onları anarak,

hatırlayarak işlerini ona göre yapan, onların gösterdiği yolda yürüyen, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne has kul, Rasûlüllah Efendimiz'e has ümmet olan bahtiyarlardan eylesin...

Bu bir İslâmî terbiye olmuş oluyor. Bundan sonra inşaallah, ayakkabı giymekten dükkânı açmaya, yatmaktan kalkmaya, abdest almaktan yemek yemeye varıncaya kadar her işimizde bu İslâmî usule göre işinize başlarsınız, unutmazsınız.

B. Caiz Olmayan Boşanma

Bu hadîs-i şerîf Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

كُلُّ طَلَاقٍ جَائِزٌ إِلَّا طَلَاقَ الْمَعْتُوهِ وَالْمَغْلُوبِ عَلَى عَقْلِهِ

(ت. عن أبي هريرة)

RE. 341/5 (*Küllü talâkın câizün, illâ talâka'l-ma'tûhi, ve'l- mağlûbi alâ aklihî*) “Yapılmış olan her boşama caizdir. Erkek, “Seni boşadım!” derse boşama tamam olur. Yalnız yaşlılıktan şuurunu kaybetmiş veyahut başka sebepten akli gitmiş mecnun kimsenin boşaması caiz değildir.”

O karısına, “Boş ol, def ol, seni kovdum, git!” dese de deli olduğu, mecnun olduğu için kadının gitmesi gerekmez. Şuurla olmadan boşama tahakkuk etmiş olmaz.

³ Tirmizi, *Sünen*, c.IV, s.441, no:1112; Ebu Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c. IX, s.640, no:27771; *Camiü'l-Ehadis*, c.XV, s.345, no:15665.

“—Peki, şakacıktan, ‘Ben boşadım!’ desem olur mu?”

Nikâhın hiç şakası, oyunu olmaz! Sakın ha! Nikâhın şakası da ciddidir, ciddisi de ciddidir! Nikâhla ilgili söz söylemeye pek alışmamalı. Nikâhı zihnine dolaştırdı mı hanımla bir münakaşa ediyor:

“—Seni boşadım...”

Neden? Yemeğin tuzunu fazla koymuş.

Yemek tuzu nerede nikâh nerede? Böyle küçük bir şeyden dolayı hemen bir münakaşa... İnsan kendisini boşama kelimesine alıştırmamalı. Çünkü sonra insan çok büyük dertlere, sıkıntılara uğrar. Nikâhın değerini bilmeli.

İslâmiyet’te boşanmak vardır. Sebepler çıkabilir, boşanmış olma icap edebilir. Onun için İslâm’da boşanma tamamen yasak değildir ama çok tehlikeli bir helaldir. Çünkü:⁴

⁴ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.661, no:2178; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.650, no:2018; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.V II, s.322, no:14671; Temmâmü’r-Râzî, *el- Fevâid*, c.I,s.21, no:26; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.IV, s.323; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.63; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.V, s.422; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Lafız farkıyla: Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.661, no:217; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.187, no:19194; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.V II, s.322, no:14672; Muhârib ibn-i Dessâr Rh.A’ten. Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.214, no:2794; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan. Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.35, no:96; Muaz ibn-i Cebel RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IX, s.1160, no:27872; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.27, no:39; *Câmiü’l- Ehâdis*, c.I, s.115, no:170.

أَبْغَضُ الْحَلَالِ إِلَى اللَّهِ الطَّلَاقُ

(د. ه. ك. عد. ق. عن ابن عمر)

RE. 8/2 (*Ebğadu'l-halâli ila'llâh, et-talâk*)
“Allah’ın en sevmediği helâl, boşanmadır.” diye hadîs-i şerîf vardır.

Helal ama sevmez. “Ne diye yuvayı bozuyorsun?” diye hesap sorar. Ancak bir meşru mazeret olmalı ki; “Ya Rabbi! Şu sebep vardı.” dediğin zaman, mahkemedен kendi yakını kurtarabilesin. Başka türlü, bu nikâh salahiyeti erkeğe verilmiş diye o işi oyuncak haline getirmemekte fayda vardır.

Albay bir askerî ateşe arkadaşımız anlattı: Fransa’ya gitmiş, Fransız’ın birisi:

“—İntihar edeceğim!” demiş. Bizim arkadaş:

“—Niye intihar ediyorsun, niye canına kıyıyorsun?”

“—Karım kötü yola saptı, ben de öğrendim, biliyorum; ondan intihar edeceğim!”

“—Boşa” demiş. Fransız:

“—Bizim mezhebimizde boşamak yok!” demiş.

Demek ki boşamak da bir nimet oluyor, bak adam intihar edecek.

“—Yahu, sizin kanununuzda boşama yok mu?” Fransız da:

“—Medenî kanunumuzda boşama serbest ama, dinî kanunumuzda yasak... Ben o dinî kanuna aykırı işi yaparsam beni bu cemiyette yaşatmazlar, en iyisi intihar edeyim!” demiş.

Bizim arkadaş bir şeyler söylemiş, galiba intihar etmekten vazgeçirmiş.

İnsan başka milletlerin âdetleriyle mukayese ettiği zaman, dinimizin ne kadar yüksek olduğunu daha iyi anlıyor. İçinde bulunduğumuz nimetin kadr ü kıymetini pek bilmiyoruz da başkalarının hallerini gördüğümüz zaman; “Meğerse bizim elimizde ne nimetler, ne cevherler varmış da farkında değiliz.” diyoruz.

Güneydoğu Asya’da vazife görmüş bir Avrupalı, onların mâbedlerini, “Acaba bu Budistler, oranın dinlerinin mensupları nasıl ibadet ediyorlar, ne yapıyorlar?” diye merak etmiş. Gitmiş, bakmış; oturuyorlar, mânası mühim olmayan bir sözü tekrar edip duruyorlar. Bütün ibadetleri de oymuş. Akla, mantığa, zevke hitap eden bir güzel hâlini görmemiş.

Sonra ilgilenmeye başlamış, bakmış ki İslâmiyet’in her ibadeti mâna dolu. Namaz kılıyorsun bir mâna, rükû ediyorsun bir mâna, secde, elini bağlıyorsun bir mâna... Hepsinin hoş, zarif, güzel, latif ve yüksek mânaları var. Adam müslüman olmuş!

Biz bilmiyoruz. Biz namazı kılar geçeriz, çoğu kimse nasıl bir ibadet olduğunu bilmeden geçer, ne kadar kıymetli ibadet olduğunu bilmez! Gez, dolaş dünyayı da gör bakalım başka dinlerin mensupları ne kadar boş, batıl şeylerle uğraşıp duruyorlar. Allah bizi ne büyük nimetlerin içinde yaratmış; bir elimiz yağda bir elimiz balda. Her türlü hayrı, bereketi Allah-u Teâlâ Hazretleri bize yağdırmış, el-hamdü lillah, farkında değiliz. Her şeyimiz mâkul, güzel.

Her zamansöylüyorum Fransız tıp profesörü Moris Bükey (*Morice Bucaille*) kendisi hıristiyanken, Tevrat'ı, İncil'i, Kur'an'ı incelemiştir.

Bana bir arkadaş geldi:

“—Bizim mahallede Yahova Şahitleri var, onlar konuşmak istiyorlar.” dedi.

Konuşacaktık, fırsat bulamadık. Ben de dedim ki;

“—Şu kitapları okusunlar...”

Onun kitabını oku bakalım! Bak Fransız hıristiyanmış, sende müslümanları hıristiyan yapmak istiyorsun, mukaddes kitaba çağırıyorsun!

“—Kur'an'ı bırakın, bizim mukaddes kitabımıza gelin!” diyorlar. Yahova Şahitleri öyle yapmak istiyorlar.

Bu adam Fransız'dı, senin Kitâb-ı Mukaddes'inin mensubu olarak doğdu, Fransa'da tahsil yaptı, profesörlüğe kadar yükseldi. Sonra modern ilim ile öğrendiği bilgilerle mukayese etmiş:

“—Bunun içinde ilme mantığa sığan ibareler yok, bu kitap bozulmuş!” diyor dinini bırakıyor.

Müslümanlığı, Kur'ân-ı Kerîm'i incelemiştir, “Her şeyi ilme uygun!” diyor. Müslüman olarak tarafgirâne, müdafaa için söylemiyor. Hıristiyanken incelemiştir, hıristiyanların kitaplarının değiştirilmiş bozulmuş olduğunu söylüyor ki, bizim Kur'ân-ı Kerîm'imiz de zaten bozulmuş olduğunu söylüyor. Fransız profesörü tesbit etmiş:

“—Kur'ân-ı Kerîm'in her şeyi ilme mantığa uygun!” diyor. Müslüman olmuş.

Ne nimetler içindeyiz el-hamdü lillah, farkında değiliz. Nimetlerin en büyüğü de müslüman olmamız, hidayet üzere olmamız.

“—Deniz kenarında mayolu otursaydım, arada suyun içine girer çıkardım...”

O mu daha iyi, yoksa şurada camide diz üstü oturup da birazcık terlemek mi daha iyi?

Bu daha iyi, biraz terliyorsun ama Allah-u Teâlâ Hazretleri âhirette öyle nimetler verecek, öyle büyük sevaplara nâil olacaklar; ötekiler de o kadar sıkıntılara düşecekler ki orada hep sıkıntılar olacak.

İslâm çok büyük nimet, hidayet, doğru yol üzere olmak çok daha büyük bir nimet. Allah’a ne kadar şükretsek azdır.

Mescidler nedir? Allah’a ibadet edilen yerlerdir. Çok şükür ki Allah’a ibadet edilen evlerdeyiz. Ya bir de insan şeytana uyulan yerlerde olsaydı ne kadar felâket olurdu. İsteddiği kadar süslü, serin olsun!

El-hamdü li’llâhi alâ nîmeti’l-İslâm. El-hamdü li’llâhi alâ tevfîki’l-îmân. El-hamdü li’llâhi alâ hidâyeti’r-rahmân.

Tevfîk-i Hüdâ’ya, hidayete nâil olduğumuza çok şükür. Yâ Rabbi! Sen bizi bu dinden, imandan, hidayetten, bu hoş halden ayırma... Dinimizin de güzelliklerini, inceliklerini sezdir ama atadan görme, taklîden yaparak değil!

O Fransız incelemiş incelemiş gelmiş Müslüman olmuş. Biz de biraz çalışıp çabalayıp sahip olduğumuz ecdadımızın bize öğretmiş olduğu dinimizin inceliklerinin farkına varalım. Biz de biraz uyanalım.

Bundan bir asır kadar önce herkes sanıyordu ki: “—Tamam, modern ilim geldi, dinlerin hükmü kalmadı.” Dinlerin hepsi aynı değil, hepsini aynı gruba sokamazsın!

Bir manavda bir sürü çürük elma olsa “Bunların hepsi elmadır.” diye sağlam elmanın yanına koyar mısınız?

Onlar çürüyünce bir kenara ayırırsın, hatta “Kokusu, çürüğü zarar vermesin, müşteri görmesin!” diye atarsın.

Bizim dinimiz pırıl pırıl din, zaten bir tane:

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ

(آل عمران: ١٩)

(*Inne'd-dîne inda'llâhi'l-islâm*) “Allah indinde geçerli din İslâm’dır.” (Âl-i İmran, 3/19)

Allah’ın sevdiği razı olduğu bir tek din var! “Acaba hangi dini seçeyim?” diye düşünmeye gerek yok. Ya müslüman olursun, ya da hiç bir şey olamazsın.

Kur’ân-ı Kerîm’de buyruluyor ki:

فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

(البقرة: ١٣٣)

(*Felâ temûtünne illâ ve entüm müslimûn*)
“Sakın Müslümanlıktan gayri bir hal üzere ölmeyin!” (Bakara, 2/132)

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi müslüman anneden, babadan müslüman olarak dünyaya getirdi. El-hamdü lillâh namaz kılıyoruz, camilerde toplanıyoruz, müslüman olarak hayatımız sürüyor. Bu imanımızı düşmanlarımıza kaptırmadan, bu iman-ı kâmil ile yaşamayı cümlemize nasib etsin... İman-ı kâmil ile de âhirete göçmeyi nasib etsin...

c. Her Göz Zina Edicidir

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

كُلُّ عَيْنٍ زَانِيَةٌ وَالْمَرْأَةُ إِذَا اسْتَعْطَرَتْ فَمَرَّتْ
بِالْمَجْلِسِ فَهِيَ زَانِيَةٌ

(حم. ت. عن أبي موسى)

RE. 341/6 (*Küllü aynin zâniyetün*) “Her göz, zina işleyicidir.” Zina dediğimiz o gayrimeşru, kötü iş göz ile de olur. Hadîs-i şerîflerde okudum: Gözün de, elin de zinası olur.

Peygamber Efendimiz SAS ne buyuruyor?

“—Her göz zina işleyicidir.”

⁵ Tirmizi, *Sünen*, c.IX, s.469, no:2710; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.V I, s.171, no:7815; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.III, s.246, no:5769; İbn-i Huzeyme, *Sahih*, c.III, s.91, no:1681; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.196, no:557; Tahavi, *Müşkilü'l-Asar*, c.V I, s.214, no:2285; Ebu Musa el-Eş'ari RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XV I, s.364, no:45017; *Camiü'l-Ehadis*, c.XV, s.350, no:15676.

Nasıl? Arzuyla, istekle yabancı bir kadına bakar, o zaman zina edici olmuş olur.

‘—Neyapacağız? Hertarafkadındolu, bakmayacak mıyız?’ Bakmayacaksın! İşte işin zorluğu bu, devir bozuldu diye onun için söylüyoruz. Her zaman söylediğimiz iki kelimedenden bir tanesi bu. Büyüklerimiz de demişler ki;

“—Mürid, *nazar ber kadem* gerek.”

Derviş isen, iyi müslüman olmaya niyetin varsa, gözün pabucunun ucunda olacak, etrafa baktın mı yanarsın! Ya oraya sokulmayacaksın, ya sokuldun mu bakmayacaksın; tesbih edeceksin, dua edeceksin, salât u selâm getireceksin...

Çarşıda, pazarda, Mahmutpaşa’da, Sultanhamam’da Eminönü’nde Beyoğlu’nda, “*Sübhâna’llâhi ve’l-hamdü li’llâhi ve lâ ilâhe illa’llâhu va’llâhu ekber, ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâhi’l-alîyi’l-azîm*” diyerek gezeceksin. Başka çare yok!

“—Her göz, zina işleyicidir!” Neden? Yabancıya bakar.

“—Şunun kaşısı, gözü, kolu ne güzel...” dedi mi tamam.

(*Ve’l-mer’etü*) Bu hem erkeğe, hem kadına aittir. Kadın da nâmahreme bakarsa, o da o günaha girer.

Bu sözün kaynağı:

Bir keresinde Peygamber Efendimiz’in hâne-i saadetine iki gözü âmâ olan Abdullah ibn-i Ümm-i Mektum geldi. Peygamber Efendimiz hane halkına, evdeki kadınlara:

“—Perdenin arkasına çekilin!” dedi. Dediler ki:

“—Yâ Rasûlallah! Bu adamın iki gözü görmüyor ya!” Peygamber Efendimiz de buyurdu ki:

“—O görmüyor ama siz onu görüyorsunuz!” Demek ki kadının bakması da doğru değil.

(*Ve'l-mer'etü izzet ta'farât temerret bi'l-meclisî fehiye zâniyetün*) “Kadın güzel kokularla kokulandığı, parfümlendiği zaman, erkeklerin oturduğu, toplandığı yerlerden geçerse, o kadın da zina edicidir.”

Bana hadîs-i şerîfin ifadesi çok ağır geldi. Allah-u Teâlâ Hazretleri aklımızı başımıza almayı nasib etsin... Hadîs-i şerîflerde, nasibimizde ne varsa onlar karşımıza çıkıyor, kendimden bir şey söylemiyorum, kimseye de bir kasdım yok. Cümle kadınların hepsi bana darılsa gene söylerim, çünkü bize Rasûlüllah'ın sevgisi lazım, başkasının değil! Hepiniz darılsanız küsseniz de Rasûlüllah SAS söylüyor; küsmek, darılmak yok; hepimiz kardeşiz, Allah bizi kardeş etmiş:

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

(الحجرات: ۱۰)

(*Inneme'l-mü'minûne ihvetün*) “Müslümanlar başka bir şey değil sadece kardeşdir!” (Hucurat, 49/10)

Biz birbirimizin iyiliğini istiyoruz. Mühim olan fitne fesat olmaması, herkesin edebini takınması; gözüne, eline, kulağına sahip olması!

Kendi hanımına, kızına, kız kardeşine söyleyeceksin:

“—Dışarı çıktığın zaman şu kokuyu sürme!” diyeceksin. “Senin kokunu başka birisi duyduğu zaman, erkeklerin yanından geçtiğin zaman olmuyor; bu günah oluyor.” diyeceksin.

Peygamber Efendimiz ne buyuruyor:

“—Bir kadın parfümlenir, erkekler topluluğunun yanından geçer, onlara kokusu ulaşırsa, (*fehiye zâniyetün*) o kadın da zina etmiş demektir.”

Her göz de zânidir. Bir kadın baktığı zaman biz de gözümüze hâkim olacağız. Bir hadîs-i şerîfte geçmişti:

“—Açık bir camdan, kapıdan baksa o eve girmiş gibi oluyor.”

Ev sahibi kapıyı, pencereyi açmasın, içeriyi göstermesin ama baktığın zamanda izinsiz girmiş gibi oluyorsun. Bakmayacaksın!

Dikkat edilirse Allah göze bir kapak da vermiş. İki göze bir kapak vermiş, demek ki bazen kapatmak gerekiyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri her şeyi hikmetli yarattığına göre demek ki bu göz her zaman açık olmayacak. Bazen kapatılsın, diye Allah kapak vermiş. Kulağın kapağı yok ama göze bir kapak vermiş. Allah gözümüzü güzel kullanmayı nasip etsin...

Bir de Allah hepimize; “Rasûlüllah’ın emrettiği şeyler tatlı da olsa, acı da olsa işittim, baş üstüne!” demeyi nasib etsin...

Burası müslüman memleketi. Bizim 20, 30, 40, 50 sene önceki ninelerimiz, dedelerimiz şimdi bizleri görse çok şaşırırlar Mezarlarından kalkıp bir bak-salar, dolaşsalar, mezara gitmeyi tercih ederler.

“—Allah Allah! Burası diyâr-ı küfür mü, diyâr-ı İslâm mı? Burası bizim bıraktığımız memleket mi, yoksa yanlış bir yere mi geldim?” derler.

Geçen gün Süleymaniye camiinde namaz kıldık. Turistin birisi, öteki turistin omzuna elini atmış caminin avlusunda geziyor, kimse de gık demiyor. Cami öyle gezme yeri mi, orası ibadethâne!

Burası bir acaip memleket oldu, bu da hep bizim ihmalimizdendir. Biz bir kere kendimize, sonra da memleketimize sahip değiliz. Tâkatimizin üstünde, mâni olamadığımız kabahatlerimiz var, onlardan dolayı ne olacak bilmiyorum! Allah afv u mağfiret eylesin; gayret, kuvvet, dine bağlılık versin...

d. Her Mescidde İ'tikâf Yapılabilir

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

كُلُّ مَسْجِدٍ فِيهِ إِمَامٌ وَمُؤَذِّنٌ فَالْإِعْتِكَافُ فِيهِ يَصْلَحُ

(قط. عن حذيفة)

⁶ Dara Kutnî. *Sünen*, c.II, s.200, no:5; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III. s.294; İbn-i Hacer, *Lisanü'l-Mizan*, c.III, s.78, no:284; Zehebi, *Mizanü'l-İ'tidal*, c.II, s.198, no:3432; Huzeyfe RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.V III, s.531, no:24009; *Camiü'l-Ehadis*, c.XV, s.360, no:15708.

RE. 341/7 (*Küllü mescidin fîhi imâmün ve müezzinün fe'l- i'tikâfu fîhi yasluhu*) “İçinde imam ve müezzin bulunan her mescidde i'tikâf yapılabilir.”

I'tikâf: Bir mescidde ibadet için bir müddet kalmaya denir. Çok sevaplıdır. İ'tikâfın çeşitleri vardır: Sünnet olan i'tikâf vardır, nezr edilmiş itikâf vardır, çeşit çeşit i'tikâflar vardır.

İtikâfın en az müddeti, insanın bir ibadethâneye girip de bir müddet orada kalmasıdır. “Azıcık kalması bile i'tikâf sayılır.” demişler. Onun için akıllı olan bir kimse camiden içeri girerken;

(*Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm. Neveytü'l-i'tikâfe li'llâhi teâlâ*) “Allah rızası için burada itikâfa niyet ettim.” demeli.

Böylece her gün birkaç defa i'tikâf yapmış olur; el-hamdü lillah, çok sevap.

Mâlum, Peygamber SAS Hazretleri de Ramazan'ın son on gününde evine girmezdi. Artık mescidde yatar kalkar; hep itikâf ederdi, ibadet ederdi. Mescidde dururdu.

Bu hadîs-i şerîf, “İçinde imam olan, müezzin olan yerde itikâf olur.” diyor. İçinde cuma namazı kılınan yerde itikâf daha iyidir, eğer on gün kalınacaksa, nezredilmişse Cuma namazı kılınan yer olması iyidir. Cuma için gerçi bir şer'î özür olarak başka bir yere gidilebilir. Ama büyük camide, cuma namazı kılınan bir yerde itikâf daha uygundur.

İnsanlar her zaman yapar mı, yapamaz mı bilmiyoruz ama nefsi ıslah etmek için uğraşmak

cihâd-ı ekber olduğu için [Mehmed Zahid Kotku] Hocamız Rh.A, “İtikâf edin!” diye çok tavsiye ederdi. Tam vefatına yakın zamanlarda da çok tavsiye etmiş.

Evinizde de bir köşeye çekilin, kendinizi ıslah için biraz uğraşın.

Onun için itikâfa ihtimam edilmelidir. Bilhassa Ramazan’ın son on gününde sünnet olan o itikâfa da ayrıca bir itina göstermeli. Çünkü Peygamber Efendimiz Ramazan’ın son on gününü hep itikâf etmiş.

Bir keresinde bakmış ki hanımları kendinden evvel davranmışlar, çadırı kurmuşlar, mescidin içine perdeyi germişler.

Hoşlanmamış! Kadınların evlerinde itikâf etmesi mescidde itikâf etmesinden daha uygun.

“—Bunlar da böyle hayır mı yapıyorum sanıyorlar!” demiş, o zaman itikâfa girmemiş, itikâfı Şevval ayında yapmış. Orada kadınlar var, diye biraz tehirlî yapmış.

Allah yine Ramazanlara o hoşluklara cümlemizi erdirsin... İnşallah Ramazan’ın son 10 gününde itikâf etmeye şimdiden niyet edelim!

e. Lût Kavminin Üç Adeti

Peygamber SAS Efendimiz buyurdular ki:⁷

⁷ Şâî, *Müsned*, c.I, s.65, no:47; İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimâşk*, c.L, s.321; Zübeyr ibnü’l-Avvam RA’dan.

Kenzü’l-Ummal, c.XV I, s.36, no:43829; *Camiü’l-Ehadis*, c.XV, s.334, no:15635.

كُلُّ سُنَنِ قَوْمٍ لُوطٍ فُقِدَتْ إِلَّا ثَلَاثًا: جَرُّ نِعَالِ
السُّيُوفِ وَخَصْفُ الْأَظْفَارِ وَكَشْفُ عَنِ الْعَوْرَةِ

(الشاشي، كر. عن الزبير بن العوام)

RE. 341/8 (*Küllü süneni kavmi lûtin fukıdet illâ selâsen: Cerri niâli's-süyuf, ve hadbu'l-ezfâr, keşfun ani'l-avreti*)

(*Küllü süneni kavmi lûtin fukıdet*) “Lût kavminin her adeti, her berbat kötü huyu bitti. (*Illâ selâsen*) Şu üç tanesi kaldı:

1. (*Cerri niâli's-süyuf*) “Kılıcın yerde sürüklenmesi.”
2. (*Hadbu'l-ezfâr*) “Tırnakları boyama âdeti.”
3. (*Keşfun ani'l-avreti*) “Avret yerlerini açmak âdeti.”

Lût AS, peygamberlerden bir peygamber, Allah şefaatine nâil etsin; *aleyhi ve alâ nebiyyinâ es-salâtu ve's-selâm*.

Peygamber ama kavmi dinlemediler, çok kötü işler yaptılar. Cinsî bakımdan çok sapık yollara düştüler.

Zaten cinsiyet duygusu, insanları berbat eden kuvvetli duygulardan birisidir; müslümanı da, başkasını da mahveder. Bunu güzel tanzim edemeyen, yani şer-'i şerîfin gösterdiği yolda, normal meşru şekline sokamayan insanlara yazık olur; bekârlıkları da evlilikleri de çok yazık olur.

Onun için Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:⁸

شِرَارُكُمْ عَزَابُكُمْ

(ع. طس. عن أبي هريرة)

(Şirâruküm uzzâbüküm) “Sizin en kötüleriniz, bekârlarınızdır.”

Başka bir hadis-i şerifte de şöyle buyuruyor:⁹

رَكَعَتَانِ مِنَ الْمُتَأَهِّلِ خَيْرٌ مِنْ اثْنَيْنِ وَثَمَانِينَ
رَكْعَةً مِنَ الْعَزْبِ

(تمام فى فوائده، والضياء عن أنس)

RE. 291/12 (*Rek'atâni mine'l-müteehhili hayrun min isneyni ve semânîne rek'aten mine'l-azbi*) “Evlinin namazı bekârın namazından 82 kat daha sevaplıdır!”

⁸ Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.37, no:2042; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.375, no:4476; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV I, s.277, no:44447.

⁹ Ziyaü'l-Makdisi, *el-Ehadisü'l-Muhtare*, c.II, s.440, no:2101; Temmamü'r-Razi, *Fevaid*, c.II, s.201, no:702; Enes ibn-i Malik RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XV I, s.277, no:44446; Camiü'l-Ehadis, c.XIII, s.144, no:12779.

Neden? Umumiyetle cinsî hayatın İslâmî ölçülere uygun yürütülememesinden böyledir. Çok ince, kuvvetli bir duygudur. Allah-u Teâlâ hazretleri; bu duyguyu insanlara analar-babalar çocuklara baksın, nesiller yürüsün diye kuvvetli olarak vermiş. Bu duygu kuvvetli olduğundan, kimisinin aklını şaşırıttırıyor. Kendisini tutamıyor, çok yanlış yollara sapıyorlar. Allah-u Teâlâ Hazretleri nefse, şeytana uymaya düşürmesin, cümlemizi hıfz u himâye eylesin, kendisine hâkim olmayı nasib eylesin...

Lut AS'ın kavminden onu çok az kimse dinledi, gerisi itiraz ettiler. Öyle kötü huylar işliyorlardı ki; o kavimde homoseksüellik vardı, çok berbat, kötü, sinsi bir günah! Allah-u Teâlâ Hazretleri onları yerin dibine batırdı. O kötü huylarından dolayı o kavmi toptan helâk etti. Lût AS'ın peygamber olarak gönderildiği kavim iman etmediler. O kavmin bütün âdetleri kendileriyle beraber toprağın dibine gömüldü.

Peygamber Efendimiz, “Allah onları kahretti, bitti ama üç huyu kaldı.” buyuruyor.

1. Birisi kılıcın, kınının, nalının yerde sürüklenmesi!

Bu ne demek? Kılıcın ucuna gümüşten yay, hilâl şeklinde bir şey takarlar, onu da böbürlenmek için, fiyaka için, sarkıtırlar, yerde sürüttürürlermiş; o devrin fiyaka şekli.

Şimdi kılıç takılmıyor ama o zamanın fiyakasında, böbürlenmesinde, azametli, kibirli hareketinde kılıcın ucunu yerde sürüttürerek yürütmek varmış. Bu huy oradan kaldı, diyor.

2. Tırnakları boyama huyu! Hıdâf ile boyamak, demek. Her çeşit boyayla tırnakları boyamaktır. Tabi o zaman oje yoktu ama boyuyorlar. O zaman da öyle bir huy varmış, tırnakları boyuyorlarmış.

“—Hocam sen niye durup dururken ojeden bahsediverdin?” dersiniz, mâlum bizim bir gusül mecburiyetimiz vardır. İnsan cünüp olduğu zaman, bütün vücudunu iğne ucu kadar dahi hiç bir boşluk bırakmadan, suyu her tarafına götürebilecek şekilde vücudunu yıkaması lazım.

Cehalet o kadar yayılmış ki bu farzı bile bilmeyen müslümanlar var!

Evleniyor, düğün yapacak, düğüne çağırıyor. Ben hocalardan duydum: “Dinî emirleri biliyor musunuz?” diye soruyormuş. Ne imandan, ne Kur’an’dan haberi var. Müslümanım diyor, dinî nikâh için çağırıyor ama hiçbir şeyden haberi yok, gusülden de haberi yok!” diyor. “Bir de öyle bir şey mi gerekiyor...” diyormuş.

Guslü bile bilmeyenler var. O bilmeyenlere bir kabahat geliyorsa korkarım ki bize de gelir! Bu cahilliğin ucu bizedokundur!

Neden? Peygamber SAS Hazretlerinin ashâb-ı kirâmı İslâmiyet’i yaymak için dünyanın her tarafına tesbih tanesi gibi dağıldılar. Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri’nin Haliç’te ne işi var? Nerede Medine-i Münevvere, nerede İstanbul’un Haliç’i?

Allah cümlemizi şefaathlerine nâil etsin. Onlar her bulunduğu beldenin şefaathçisidir. Çok kıymetli kimseler; İslâmiyet’i yaymak için terk-i diyâr ettiler, doğdukları memleketleri

bıraktılar gittiler. Biz yanımızdaki komşumuza İslâm'ı, imanı, guslü öğretemezsek Allah bizden sormaz mı?

Ashâb-ı kirâmın sayısı ne kadardı? Medine köydü, beş buçuk- altı milyonluk şehir değildi ki! Küçücük bir köydü. Dünyanın her tarafına dağıldılar.

Hâlâ da Ondokuzuncu Yüzyıl'ın sonlarına kadar resimleri var, bakıyoruz; etrafı surlarla çevrilmiş bir kale. Öyle çok büyük muazzam şehir gibi düşünmeyin, küçük! İnsanlar azdı ama iman çoktu. Öyle bir iman vardı ki bir tanesinin nuru, ışığı gittiği yere yetiyordu, etrafı kilometrelerce pırıl pırıl aydınlatıyordu. Bizim kalabalığımız çok ama ışıklarımız mum gibi. Dibini bile aydınlatmıyor. Onlar etrafı aydınlatıyorlardı; şehirleri, memleketleri aydınlatıyorlardı. Bizimki mum gibi, beş metre geriye çekilsen görünmez!

Onun için bize mes'uliyet düşer. Hepimiz çalışacağız. Adam işi gücü bırakmış Türkiye'de müslümanları Hıristiyanlığa döndürmek için uğraşiyor. Yahova Şahitleri diğer taraftan uğraşiyor...

Neden uğraşiyor? İki bin yıl önceye ait bir itikadın bozuk şekli, bu kadar da gericilik olur mu? Hep gericiliğe kızmıyor muyuz? Adam iki bin sene geriye gidiyor.

Yahu Yahudilik hak din idi, Hıristiyanlık geldi. Hıristiyanlık hak din idi, Müslümanlık geldi; getiren de gönderen de Allah-u Teâlâ Hazretleri!

Allah-u Teâlâ Hazretleri âyet-i kerîmede buyuruyor:

مَا نَنْسَخُ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا
أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(البقرة: ١٠٦)

(*Mâ nensah min âyetin ev nünsihâ ne'ti bi-hayrin minhâ ev mislihâ elem ta'lem enna'llâhe alâ külli şey'in kadîr.*) [Biz, bir âyetin hükmünü yürürlükten kaldırır veya onu unutturursak (ertelersek) mutlaka daha iyisini veya benzerini getiririz. Bilme z misin ki Allah her şeye kâdirdir.] (Bakara, 2/106)

Bir peygamber gider, bir başka peygamber gönderir, tarih boyunca öyle gelmiş. Hepsini Allah gönderiyor. Biz hepsine inanıyoruz:

(*Âmentü bi'llâh, ve bimâ câe min indi'llâh*)
“Allah’a, Allah’ın Resûlü’ne, ondan gelenlerin hepsine de inandık.”

Biz; Hz. Âdem’den Peygamber Efendimiz’e kadar gelmiş geçmiş Allah elçisi, Resûlullah, enbiyâullahın hepsine inandık. Çünkü hepsini Allah göndermiş. Ama sözlerini bozmuşlar. İyi tespit edememişler, muhafaza edememişler.

El-hamdü lillâh Kur’ân-ı Kerîm’imiz, hadis-i şeriflerimiz; her şey tespit edilmiş. O şaşkınlığın bize gelmesi lazım. Bizi alıp da ta gerilere götürmek için uğraşıyorlar, ne kadar gafil, cahil adamlar!

Ama onlar çalışıyorlar, ya biz?

“—Hocalar camilerde konuşsunlar...”

Peki, güzel konuşalım; zaten konuşanlar konuşuyor, fakat adam camiye gelmiyor ki! Zaten işin zorluğu orada, benim bu meseleleri anlatacağım adam camiye gelmiyor ki!

O zaman ne oluyor? İş size düşüyor. Sen komşunla, ticaret ortağınla, karşılaştığın kimseyle konuşacaksın; hepimiz el birliğiyle çalışacağız.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ

(الصّف: ١٤)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû kûnû ensâra'llah*)
“Ey iman edenler, Allah'ın dininin yardımcıları olun!” (Saf, 61/14)

Senin işin bakkalık yapmak, esnaflık yapmak değil. Önce

Allah'a kulluk yapmak, işin o!

“—Hocam, onu yapmazsam aç kalırım...”

İnsana rızkı da Allah gönderiyor. Sen başka yerden geliyor gibi görüyorsun ama senin gözün o kadar görüyor, biraz daha başını kaldırırsan asıl göndereni göreceksin. Sen Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne kulluk edersen her şeyi bol bol ihsan eder; şaşırır, kalırsın.

Ankara'da bir dişçi arkadaş diyor ki:

“—Bir hocanın dişini hayrına yaptım... ‘Gel hocam dişini yapıvereceğim, para almayacağım!’ dedim. Muayenehânem görülmemiş şekilde müşteriyile dolup taşmaya başladı!”

İnsan ikisi arasında ilgisini kuramaz ama tesadüf değil, o iyiliğinden dolayı, Allah insana bu taraftan iyilik verir. Allah’ın yardıma ihtiyacı yok, hiç bir şeye ihtiyacı yok! Şu kâinât bir anda mahvolursa, dünya göbeğinden patlasa, darmadağın dağılsa ne olacak! Hazinesinden bir zerre eksilmez. Biz bîçâreyiz, nâçiziz, toz zerrelere, karınca sürüsü, sirkesineği gibiyiz!

Bizim ne kıymetimiz var? Hiç kıymetimiz yok! Muhtaç olan biziz. Biz öyle yaparsak ecir alacağız. Cenneti kazanmanın yolu bu!

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ
بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ

(التوبة: ١١١)

(*Inna’llàhe’şterâ mine’l-mü’minîne enfüsehüm ve emvâlehüm bi-enne lehümü’l-cenneh*)
[Allah müminlerden, mallarını vecanlarını, kendilerine verilecek cennet karşılığında satın almıştır.] (Tevbe, 9/111)

Allah yolunda çalışırsan, dinine hizmet edersen, Allah o zaman cennetini, cemâlini sana nasip edecek. Onun için, çalışmaya mecbursun. İmtihan için gönderdiğinden, imtihanı kazanmak için Allah’ın dinine yardım edeceksin; yoksa Allah kimseye muhtaç değil.

“–Kâfirler artıyor...”

Bütün dünya kâfir olsa bir şey değişmez! Hepsi akli başına gelse de tevbe istiğfar etse, kelime-i şehadet getirip müslüman olsa, Allah indinde yine bir şey değişmez! İsterse öyle yapar, onu da yapmaya kâdirdir! Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur’ân-ı Kerîm’de buyuruyor ki:

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مَنْ فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ جَمِيعًا

(يونس: ٩١)

(*Velev şâe rabbüke leâmene men fi’l-ardı küllühüm cemîâ*) “Allah dileseydi yeryüzünde olan varlıkların hepsi, istisnasız, topluca müslüman olurdu.” (Yunus, 10/99)

Serbest bırakmış, Allah-u Teâlâ Hazretleri istese hepsini müslüman yapar. İşin inceliği burada!

Biz çalışacağız, kendimize, âhirete hayrımız olsun diye uğraşacağız. Yoksa Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin hiç ihtiyacı yok. Sen gafletle yaparsan yine bir şey değişmez. Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin azameti yine bâkidir.

إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

(عنكبوت: ٦)

(*Inna’llâhe leganiyyün ani’l-âlemîn*) “Şüphesiz Allah, âlemlerden müstağnidir, hiçbir şeye ihtiyacı yoktur.” (Ankebut, 29/6)

Sen ziyan edersin. Sonra, “Ah ne boş vakit geçirmişim!” diye dizlerini döve döve parçalarsın!

İnsan dünyada bile pişmanlık duyuyor. Yaşlı insanlara gidiyorsun, bakıyorsun da; “Ah keşke genç olsaydım; nasıl yapardım, nasıl çalışırdım, keşke ömrümü böyle geçirmeseydim, şu mesleğe girmeseydim de bu mesleğe girseydim...” diyor. Herkes bir şeye pişmanlık duyuyor. Allah gafletten uyandırırın, pişmanlık duyacağımız yanlış yollara düşürmesin...

Kılıçlarının uçlarını sürümek kötü huylardan birincisiydi. İkincisi; parmakları boyamak, tırnakları boyamaktan gusül konusunu açtık.

Kadınlar, tırnakları boyansın diye oje sürüyorlar ya, oje tırnağın üstünü bir tabaka, boya tabakası halinde kapatıyor. Sürüyorsun; onun altına su geçmiyor, gusül olmuyor. Gusül olmayınca abdest olmaz, namaz olmaz. Cünüp geziyor. Öyle şey olur mu? Ne kadar kötü bir yere varıyor.

“—Ben tırnaklarımı ille boyamak istiyorum...”

Peki, ne yapacağız? Eskiler İslâmî usule göre de süslenmeyi bilmişler. Kına tırnağın, derinin içine siner, gene kırmızı olur ama o abdeste zarar vermez; tırnak kalır. Oje üstünü bir tabaka olarak kapatıyor, gusle mâni. İslâmî usul ile Avrupaî usul arasında fark ortaya hemen nasıl çıkıveriyor!

İkisi de kırmızı, niye bunu tercih ediyorsun da onu etmiyorsun? Ojenin ne kadar zararı var! Her şeyimiz böyle. Avrupalılar güzel yapıyor, diye her şeyi bırakmışız. Yeni yeni ayıkmaya başlıyoruz. Naylonu görünce herkes pamukluyu, yünlüyü nasıl bıraktı!

Naylon çıktı da ne oldu? Parmak aralarında kaşıntı, insanın cildinde hastalık, her tarafında sıkıntı...

Sonradan sonraya turistler halis pamukludan şile bezini giymeye başlayınca millet; “Pamuklu kıymetliymiş.” demeye başladı. Halis yünü giymeye başlayınca “Demek bizim yünümüz daha mı kıymetliymiş...” demeye başladı; aklı başına sonradan geldi.

Modern tavuklar, çiftlikler diye herkes önce bir çiftlik yumurtasına koştı, sonradan milletin aklı başına geldi; “Köy yumurtası, buğday yiyen tavuğun yumurtası daha güzelmiş. Tereyağından, margarininden, yumurtasından, tırnağın boyasına kadar her şeyde aldandık! Yeni yeni uyanan uyanıyor. Uyanmayan horul horul uykuya devam!

النَّاسِ نِيَامٌ وَإِذَا مَاتُوا انْتَبَحُوا

(*En-nâsüniyâmün, ve izâmâtû, intebehû*) “İnsanlar uykudadır, öldükleri zaman uyanacaklar.”

Öyle gözleri açılacak ama hayat bitti, elden gitti. Fırsat gitti, imtihan bitti; “Kâğıdı kalemi kenara koy.” dediler, o zaman pişman olacak. Onun için kadınlar oje sürmesinler. Zaten Allah’ın insana verdiği süs yeter ama garip şeylerle de süslenmeye çalışıyorlar.

(*Ve keşfün ani’l-avreti*) “Bir de sakınmadan avret mahallerini açmak âdeti kaldı.”

Amerika’da bir profesör müslüman olmuş. Tıbbî rapor alacaklarmış. İtiraz etmiş, dilekçe vermiş:

“—Ben müslümanım, sizin tıbbî rapor aldırma usulünüz benim dinime uygun değil, binaen aleyh beni muayene edemezsiniz!” demiş.

Amerikan mahkemesi:

“—Tamam, madem inancın böyle, haklısın.” demiş.

Allah Allah, nesine itiraz etti, diye düşündüm. Meğer anadan doğma öyle muayene ederlermiş. Tesettür yok! Eskiden aldırılmazdı, belki muayeneye girerdi ama müslüman oldu. Müslümanlıkta bir hayâ, terbiye, örtünme, edeb var.

Eskiden Cemal Hoca diye birisi, latifeli anlatırmış. Bir vaazında;

“—Ramazan geldi, bir de baktım bizim kedi şapur şapur yalaktan dökülen sütü yalayıp içiyor. ‘Yahu hanım! Bu kedi oruç tutmuyor! Sütü içiyor...’ dedim. Hanım da bana seslendi:

‘—Efendi, hayvanlar oruç tutmaz!’” Böyle zarif anlatıyor.

f. Şehidin Yarasından Kanlar Akması

كُلُّ كَلِمٍ يُكَلِّمُهُ الْمُسْلِمُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، يَكُونُ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ كَهَيْئَتِهَا إِذَا طُغِيَ عَنْتُ تَفَجَّرَ دَمًا، وَاللَّوْنُ
لَوْنُ الدَّمِّ وَالْعَرْفُ عَرْفُ مِسْكِ

(ق. عن أبي هريرة)

RE. 341/9 (*Küllü kelmin yüklemühü'l-müslimü fî sebîli'llâhi, yekûnü yevme'l-kıyâmeti kehey'etihâ izâ tu'inet tüfeccirü demen, fe'l-levnü levnü'd-demi, ve'l-arfu arfu'l-miski*)

“Bir müslüman Allah yolunda yaralanmıştır. Her bir yara o adamın üstünde kıyamet gününde, o görünüşüyle duracak. Görünüşü kan akıyor gibi, yara gibi görünecek ama kokusu misk gibi olacak.”

O yara âhiretin büyük şerefi olacak, herkes bakacak.

Diyecekler ki;

“—Bu adam Allah yolunda şehid olmuş, yaralarına bak.”

Onun için şehidleri yıkamazlar. Ölülerini yıkarlar da şehidleri kanlarıyla, hiç yıkamadan, o haliyle öylece defnedi verirler.

“Bir insanın içinde şehidlik arzusu olmadan ölürse nifakın bir çeşidi üzere ölmüştür!” diye hadîs-i şerîf var. Şehidliği her müslüman temenni edecek, arzu edecek, gönülden isteyecek.

“Can dediğin nedir ki Allah yolunda verilmesin, o vermiş zaten!” diye düşünecek. Fazla iddialı söylemiyorum ama müslümanlar öyle düşünecek. Şair diyor ki:

*Cânı cânân dilemiş, vermemek olmaz ey dil;
Ne nizâ eyleyelim, ol ne senindir ne benim!*

“Ey gönül! Canı, sevgili istemiş, ‘Canını benim yolumda ver.’ demiş, vermemek olmaz. Ne diye birbirimizle çekişip duruyoruz, o can ne senindir ne benimdir; sevdiğimindir!” demek istiyor. Şairâne bir söz.

Müslüman Allah yolunda canını verebilecek. Bu beldelere böyle oturmuşuz, kurulmuşuz, el-hamdü lillâh. O şehidlerin, fatihlerin hürmetine rahat rahat yaşıyoruz. Onlar Allah yolunda öldüler, biz onların bereketiyle buralarda yaşıyoruz. Allah da bizlere şehidlik mertebesini ihsan eylesin...

“Kim cân u gönülden şehidliği murad ederse, şehid olmayı arzu ederse, Allah onu yatağında ölse bile şehidlik mertebesine erdirir.”

Bu da müjdeli bir hadîs-i şerîf. Sen o niyeti kalbine koyda, (*ve lev mâte alâ firâşihî*) yatağının üzerinde ölse bile, Allah gene o mertebeye eriştirir.

Herkes Fıtratına Uygun Olanı Yapar

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

¹⁰ Buhâri, *Sahih*, c. XXIII, s.88, no:6996; Müslim, *Sahih*, c.XIII, s.108, no:4789; Ebû Davud, *Sünen*, c.XII, s.317, no:4086; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.431, no:19882; Nesei, *Sünenü'l-Kübra*, c.V I, s.517, no:11680; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, XV III, s.129, no:266; Umran ibn-i Husayn RA’dan.

Tirmizi, *Sünen*, c.X, s.379, no:3036; Bezzar, *Müsned*, c.II, s.382, no:7760; Hz. Ömer RA’dan.

Buhari, *Sahih*, c.XV, s.303, no:4568; Tirmizi, *Sünen*, c.V III, s.21, no:2062; İbn-i Mace, *Sünen*, c.I, s.86, no:75; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.82, no:621; Hz. Ali RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.5, no:19; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.64, no:47; Hz. Ebu Bekir RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.110, no:516; *Camiü'l-Ehâdis*, c.XV, s.375, no:15736.

كُلُّ مُيَسَّرٌ لِمَا خُلِقَ لَهُ

(حم. ق. د. عن عمران بن حصين؛ ت. عن عمر؛ حم. عن أبي بكر)

RE. 341/10 (*Küllün müyesserun limâ hulika lehû*) “Herkes ne için yaratılmışsa, onu yapmaya kolaylaştırılır.”

Bu da çok meşhur bir hadîs-i şerîftir. Çok çeşitli rivayetleri vardır ve bu hususta da ulemânın pek çok kavilleri zikredilmiştir. İbn-i Ömer RA’dan ve Hz. Ebû Bekir RA’dan rivayet edilmiş. Ahmed ibn-i Hanbel, Taberânî, Buhârî, Müslim ve Ebû Dâvud’da da var.

Peygamber SAS Hazretleri’ne sorulmuş:¹¹

قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَعْلِمَ أَهْلُ الْجَنَّةِ مَنْ أَهْلُ النَّارِ
قَالَ نَعَمْ قِيلَ فَفِيمَ يَعْمَلُ الْعَامِلُونَ قَالَ كُلُّ مُيَسَّرٌ
لِمَا خُلِقَ لَهُ

(م. عن عمران بن حصين)

(Kile: *Yâ Rasûla’llâh, eta’rifu ehle’l-cenneti min ehli’n-nâr*) “Yâ Rasûlallah! Sen cennetlikleri cehennemliklerden ayırt edebiliyormusun, biliyor musun aramızda hangimiz cennetlik, hangimiz cehennemlik, sana Allah mâlum etti mi?”

¹¹ Müslim, *Sahih*, c.XIII, s.108, no:4789; Ebu Davud, *Sünen*, c.XII, s.317, no:4086; Umran ibn-i Husayn RA’dan.

(Kàle: Neam) Rasûlüllah Efendimiz: “Evet, biliyorum.” buyurmuş.

(Kîle: Fefîme ya’melü’l-âmilûne) “O zaman amel edenler ne d en amel ediyor?” dediler.

(Kàle: Küllün müyesserun limâ hulika lehû) “Herkes ne için yaratılmışsa, onu yapmak ona kolaylaştırılır.” buyurdu.

Peygamber Efendimiz’in bilmesiyle ilgili, mâlum:

Bir kişi müslümanlarla müşrikler arasında yapılan bir harp te elinde kılıç, güzelce çarpışıyordu.

“—Ne güzel çarpışıyor yâ Rasûlallah!” dediler.

“—O cehennemlik!” dedi.

Ashâb-ı kirâm bu sözün karşısında şaşırıp sarsıldılar, sallanıp kaldılar:

“—Ama yâ Rasûlallah...” dediler.

Fakat biraz sonra bir haber geldi ki, o güzel çarpışan şahıs yaralanmış, yaralanınca yaranın acısına dayanamamış, kılıcın kabzasını toprağa dayamış, kendisi sivri tarafını karnına dayamış, üstüne kendisini yaslandırıp intihar etmiş.

Herkes, (*Sadaka rasûlü’llâh*) “Rasûlüllah doğru buyurmuş.” dedi.

O çarpışması anından, sonunun öyle olacağını biliyordu demek. Başından söylemesinden, “O cehennemliktir!” demesinden ne çıkıyor?

Allah-u Teâlâ Hazretleri kulunu sevdi mi, gören gözü, söyleyen dili, işiten kulağı, tutan eli, yürüyen ayağı olur. Hadîs-i kudsîde böyle müjdelenmiş, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin nuruyla gören, söyleyen, işiten, tutan, yapan, giden, gelen kimse olur, o zaman işler değişir. İnsan Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne, kâinâtın sahibine dayandı mı, o zaman hiçbir şey imkânsız olmaz. Ona dayan, bak neler olur!

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi hakkıyla kendisine dayanıp, cân u gönülden “*Hasbuna'llâhu ve ni'me'l-vekîl*” diyenlerden eylesin.

Peygamber Efendimiz hadîs-i şerifte, (*Küllün müyesserun limâ hulika lehû*) “Herkes ne için yaratılmışsa, onu yapmaya kolaylaştırılır.” buyurmuş.

“—Cennet, cehennem ehlini sen bilir misin?” denilince;

“—Evet.” buyurmuş.

“—Madem cennetlik, cehennemlik olduğu önceden biliniyor; o zaman niçin herkes iş yapıyor?” demişler.

Orada çok ince bir şey var. Peygamber Efendimiz de bu hadisi onun üzerine söylemiş.

Bir şeyin nasıl olacağını bilmek başka, sonucunun nasıl olacağını önceden görmek başka, insanın serbestliği başka bir şey. Allah insanın gözünden perdeyi kaldırmışsa, bir işin önünü sonunu

göstermişse gösterir. O insanın salih amel işlemek için gayret sarf etmesine mâni değil. Gayreti bir tarafa bırakmamak lazım.

Müslüman nasıl olacak? Kadere inanacak; Allah'ın emrettiği işleri yapmaya çalışacak, Allah'ın yasak ettiği şeylerden uzaklaşmaya çalışacak, bir gayret ve çalışma içinde olacak. Orad a çok esrar vardır. Allah-u Teâlâ Hazretleri bize “Namaz kılın!” demiş, namaz kılacağız. Eğer kılmaya gücümüz yetmeyecek olsaydı, emretmezdi. “Oruç tutun!” demiş, oruç tutacağız. “Hacca gidin!” demiş, hacca gideceğiz. “Zekât verin!” demiş, zekât vereceğiz... Her emrini yapmaya, her yasağından kaçmaya çalışacağız.

Demek ki emrediliyor, yasaklanıyor; insanlar yapabilir. Allah- u Teâlâ Hazretleri, kul gayret ettikçe tevfiğini ona göre ihsan eder, yapmak istediği şeyi ona kolaylaştırır. Böylece Allah-u Teâlâ Hazretleri herkesin testine göre, ona âhirette mükâfat veya ceza verir. Test kuldan olur, cenneti cehennemi kul kendisi hak eder!

وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ

(فصلت: ٤٦)

(*Ve mâ rabbüke bi-zallâmin li'l-abîd*) “Rabbin kullarına zulmedici değildir.” (Fussilet, 41/46)

Onlar kendi kendilerine zulmettiler, âyet-i kerîmesinin sırrı tecelli eder. Allah-u Teâlâ Hazretleri herkesi sırr-ı kadere muttali kılmamış, o bir esrarengiz şeydir fakat kulluk esrârına vâkıf kılsın da kulluğumuzu güzel yapmayı cümlemize ihsan eylesin.

Allah-u Teâlâ Hazretleri Rasûl-ü Edîbinin yolundan ayırmasın... Şefaatine nâil eylesin. Cennette onunla beraber eylesin. Ondan asırlarca sonra gelmişiz, dünyada cemâlini gene mânevî âlemlerde görmek nasib etsin... Ahirette de sohbetini, meclisini bizlere nasip eylesin. Havz-ı Kevser'inden içmeyi, doya doya nûş etmeyi cümlemize müyesser eylesin...

Fâtihâ-yı şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

29. 08. 1982 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

